1

HE 13/2022 vp. ym.

Lakivaliokunta 9.3.2022

Teemu Vanhanen, Länsi-Uudenmaan käräjäoikeus
Käräjätuomari, mediatuomari

1

2

Suostumusperustainen raiskaus ym. 1/2

- Uudistus tärkeä periaatteellisesti, ei suuri muutos käytännössä
- Syyllisyysnäytön arviointi seksuaalirikoksissa vaikeutuu: kieltäminen/väkivalta vs. osallistumistahdon ilmaiseminen muutoin kuin sanallisesti
- Todistelu kestää hieman kauemmin, arviointi vaatii hieman enemmän aikaa, juttumäärä lisääntyy, käsittelyaikojen tulisi lyhentää: nykyresurssit eivät tule riittämään
- Ei tuottamusvastuulle

2

3

Suostumusperustainen raiskaus ym. 2/2

- Vaarana ”jälkikatumusjutut” ja näyttötaakan kääntyminen syytetylle: miten syytetty näyttää toteen sen, että asianomistaja ilmaisi käyttäytymisellään osallistumisensa sukupuoliyhteyteen, jos asianomistaja kertoo olleensa passiivinen tai jopa torjuva
- Nykyistä merkittävämpi osa raiskaussyytteistä tultaneen hylkäämään: yksinomaan asianomistajan kertomus ei tulle suurimmassa osassa tapauksia riittämään syyksilukevaan tuomioon.

3

4

Sukupuoliyhteyden määritelmä: RL 20:23.1

- Uusi legaalimääritelmä vastoin yleiskielellistä merkitystä: sukupuoliyhteys = yhdyntä ≠ ulkoinen oraalihyväily
- Laajentaminen tarve epäselvä: nykytilassa ei ongelmia
- Sukupuolielimen ulkoinen hyväily ei rinnastu vakavuudeltaan yhdyntään
- Määritelmä ankaroittaa useista rikoksista tuomittavia rangaistuksia: kohtuuttomia lopputuloksia ja korjausliikkeiden tarvetta

4

5

Rangaistusasteikkojen ankaroituminen

- Rangaistusmaksimien nostaminen ja rangaistusasteikkojen ankaroittaminen selkeä tavoite: oikeuspoliittinen kysymys
- Vähimmäisrangaistusten ankaroitumisesta seuraa kohtuuttomia lopputuloksia: tunnusmerkistöt ovat niin laajoja, että yksittäinen viesti, kuvatallenne tai valokuvan ottaminen täyttää rikoksen ja johtaa aina vähintään 4 kuukauden vankeuteen

5

6

Lapsen ikä ankaroittamisperusteena

- Törkeä lapsenraiskaus / törkeä seks. kajoaminen lapseen
- ”Kohteena lapsi, jolle rikos iän tai kehitystason vuoksi on omiaan aiheuttamaan erityistä vahinkoa”
- Mikä on tällainen ikä – 0-11 v. ja/tai 14-15 v.?
- Iän erottelukyky olematon ja lainsäätäjän tahto epäselvä?
- Puolustuskyvyttömyys erityisen vahingollisuuden sijaan: ”lapsi on alle 12-vuotias”

6